7/3941

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
A N K A R A

SÜRELİ

SAYI : B.09.0.APK.0.21.00.17/ 1804
KONU : İzmir Milletvekili
Erdal KARADEMİR'in
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2004
24 KASIM 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 05.11.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7755 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan; İzmir Milletvekili Sayın Erdal KARADEMİR'in, Araç Muayene Hizmetleri hakkında, Bakanlığıma yöneltmiş olduğu T.B.M.M. **7/3941** esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Zeki ERGEZEN
Bakan

EKLER:
EK-1 Cevap Yazısı (1 adet – 3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
-T.B.M.M.Başkanlığı

Bilgi :
Başbakanlık

7/3941

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ERDAL KARADEMİR'İN T.B.M.M. 7/3941 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Ülkemizde Özelleştirme Uygulamaları 1986 yılından beri süre gelmektedir. Bu amaçla 4046 sayılı Özelleştirme Yasası çıkarılmıştır. Özelleştirmede temel amaç "Pazar güçlerinin ekonomiyi, harekete geçirmesine olanak verilmesine ve verimliliğin artırılması" olarak açıklanmıştır. Bu dönemde yapısal düzenlemelerle kolayca verimli duruma gelebilecek ve uygulamada örnekleri bulunan bir çok kamu ve kuruluş özellikleri çerçevesinde yok pahasına satılmış işsizlik artmıştır. Sermaye hareketlerinin önündeki tüm engellerin kaldırılması hedefine bağlı olarak gelişen bu süreç bugün kamusal denetim alanlarının da yok edilmesine yönelik yeni bir uygulamayı gündeme taşımıştır.

Bu nedenle;

1- Trafik güvenliğini sağlama yolunda önemli bir çalışma alanı olan, **Araç muayene hizmetleri** bir kamu görevi midir?

2- Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından 71 il ve 13 ilçede sabit, 10 il ve 578 ilçede seyyar olmak üzere toplam 672 yerde gerçekleştirdiğiniz araç muayene hizmetinin yıllardır cihazsız ve gözle gerçekleştirildiği Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından açıklanmıştır. 1993-2003 döneminde Araç Muayene hizmetinden elde edilen gelirler ve Araç Muayene Hizmetlerinin iyileştirilmesi ve teknolojik alt yapılarının AB Standartlarına ulaştırılması hedefiyle yapılan toplam yatırım miktarı ve işletme giderleri (1993-2003 dönemini kapsayacak şekilde) yıllara göre ne olmuştur?

3- Ülkemizdeki toplam muayene edilen araç sayısı sınıflarına göre nedir? Farklı zaman periyotlarında muayene hizmeti yapıldığından, yılda ortalama kaç araç muayeneye tabi tutulmaktadır?

4- Yıllardır Bakanlığınıza bağlı Karayolları Genel Müdürlüğünce yürütülen, yeterli yatırım yapılarak iyileştirilmesine yönelik adım atılmadığını düşündüğüm bu hizmetin özelleştirilerek ticarileştirilmesi araç sahiplerini bir rant hedefine dönüştürmeyecek midir?

5- Bu hizmetin imtiyaz hakkını herhangi bir otomotiv veya otomotiv yan sanayi özel kuruluşunun, yakıt tedarikçisinin doğrudan veya ortak olarak alması mümkün müdür? Mümkün olması durumunda bu hizmeti tarafsız, bağımsız olarak yerine getirilebilir mi? Mümkün değil ise, nedenleri ve yasal önlemleri nelerdir?

6- Özelleştirme kararı öncesinde Karayolları Genel Müdürlüğünün Araç Muayene İstasyonlarının mevcut durumu, iyileştirilmesine yönelik görüş ve önerilerini kapsayan ayrıntılı bir raporu var mıdır? Var ise bu rapor nedir?

./..

7- Kamu kurumu niteliğindeki meslek odaları, araç muayene hizmetini bir kamu görevi ve trafik güvenliğini sağlayacak bir hizmet alanı olarak gördüklerini ve bu hizmetin kamu eliyle gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalara gönüllü olarak katkı ve katılıma hazır olduklarını ifade etmektedirler. Meslek Odalarımızın bu tekliflerini değerlendirmeyi düşünüyor musunuz?

CEVAPLAR:

1- Araç Muayene Hizmeti bir kamu görevidir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 7/j maddesinde "Tescile bağlı araçların muayenelerini yapmak veya yaptırmak" Karayolları Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştır.

Kanunun 34. maddesinde "Trafiğe çıkarılacak motorlu araçların teknik şartlara uyup uymadığı ekonomik yapıları da dikkate alınmak suretiyle belirli zamanlarda muayene edilerek tespit edilir." hükmü mevcuttur.

Yine Kanunun 35. maddesinde muayeneye yetkili kuruluş belirlenmiş, "Araçların muayeneleri, Karayolları Genel Müdürlüğü'ne ait muayene istasyonlarında veya bu kuruluş tarafından işletme belgesi ile yetki verilen gerçek veya tüzel kişilere ait muayene istasyonlarında yeterli makine ve gereçlerle ve yetkili kılınan görevlilerce yapılır." denilmiştir.

2- Araç muayenelerinden 492 sayılı Harçlar Kanunun 9 sayılı Tarifesinde belirlenen maktu harç alınmaktadır. Harçlar, Maliye Bakanlığınca toplanmaktadır. Yatırım yapılabilmesi için Maliye Bakanlığınca bu yönde kaynak ayrılması gerekmektedir. Ancak, hizmetin özel sektör tarafından yapılması kararlaştırıldığından bu güne kadar bu amaçla bir yatırım yapılmamıştır.

3- Motorlu araçlar ile bunların römork ve yarı römorkları, Tescil Kuruluşuna tescil ettirilmeden trafiğe çıkarılamazlar. Tescili yapılan araçların, teknik şartlara uygunluğunun kontrolü Yönetmelikte belirlenen sürelerde periyodik muayeneye, üzerinde tadilat yapılan araçlar ile trafik zabıtasının gerekli gördüğü araçlar ise özel muayeneye tabi tutulmaktadırlar.

Sınıflarına göre Araç Sayısı ve Muayene Durumu

- Motorlu araç sayısı (31.12.2001 itibariyle)	: 9.821.084
- Motosiklet, Otomobil, Minibüs, Kamyonet, Arazi Taşıtı	: 7.728.379
- Otobüs, Kamyon, Çekici, Tanker, Özel Amaçlı Taşıt, Traktör	: 2.092.705
- Motorsuz araç (Römork/Yarı römork)	: 56.470

./..

Özel otomobillerin 2 yılda bir traktörlerin 3 yılda bir periyodik muayene edileceği dikkate alındığında yılda yaklaşık 6.200.000 aracın muayene edilmesi gerekecektir.

Trafiğe tescilli araç sayısının her yıl yaklaşık % 35 i muayene edilebilmiştir.

2002 yılında toplam 2.340.000 araç muayene edilmiştir.

Bu hizmet, 63 devamlı açık tesis, 573 seyyar muayene ekibi giden yer sayısı ile toplam 636 noktada yapılmaktadır. Karayolları Genel Müdürlüğü tesisi sayısı 230, kurum dışı tesis ve yer sayısı 406 dır.

4- Hizmetin özel sektör tarafından yürütülmesi kararlaştırılmış olup, devletin denetiminde devam edecektir.

5- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan ihale duyurusuna göre, araç muayene hizmeti imtiyaz hakkını herhangi bir otomotiv veya otomotiv yan sanayi özel kuruluşunun, yakıt tedarikçisinin doğrudan veya ortak olarak almasının mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

6- Araç muayene hizmetleriyle ilgili olarak mevcut durum ve ihtiyaç belirlemesi yapılmıştır. Mevcut durum çok yetersiz görüldüğünden sistemin yeniden inşasının yerinde olacağı düşünülerek hazırlıklar bu yönde sürdürülmüştür.

7- Meslek odalarımızın araç muayene hizmetleriyle ilgili tekliflerinin özelleştirme prosedürü sırasında Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca değerlendirildiği düşünülmektedir.

Bu konuda, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda değişiklik yapılarak tescile tabi araçların muayenesini yaptırma ve denetleme görevi Ulaştırma Bakanlığına verilmiştir.